

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ АУДИТУ В АУДИТОРСЬКУ ПРАКТИКУ УКРАЇНИ

Федоришина Л.І., к.і.н., доцент, *Бралаган В.П.*, ст. викладач
Вінницький державний аграрний університет

Перехід аудиторської діяльності в Україні до міжнародних стандартів аудиту розпочався у 2003 році і відбувався у три етапи. Розробкою, впровадженням і просуванням міжнародних стандартів аудиту займається Міжнародна федерація бухгалтерів.

Як наслідок, зростає кількість міжнародних аудиторських фірм в Україні, як і кількість зайнятого в них персоналу, що призвело до збільшення конкуренції і тим самим до покращення якості роботи аудиторів.

Постановка проблеми. Виникнення аудиту розпочалося у економічно розвинутих країнах як послуга високо кваліфікованих фахівців із бухгалтерського обліку щодо підтвердження публічної звітності підприємств.

В Україні юридично аудиторську справу було розпочато у 1993 р. з прийняттям Закону України „Про аудиторську діяльність”. Від тоді активно почав розвиватися ринок аудиторських послуг суб’єктів підприємницької діяльності – спеціалізованих фірм та сертифікованих аудиторів, суб’єктів малого бізнесу. Нормативна база, яка відноситься до аудиторської діяльності, постійно розвивається, про що свідчить прийняття Закону України „Про внесення змін до закону України „Про аудиторську діяльність””, численна кількість прийнятих Аудиторською палатою України (АПУ) та Спілкою аудиторів України (САУ) рішень, положень, програм та методичних рекомендацій, а також перехід з 2003 року до вимог Міжнародних стандартів аудиту.

Результати останніх досліджень. Дослідженням розвитку аудиту в Україні та адаптації його до міжнародних стандартів займається ряд вітчизняних спеціалістів, а саме Столярова С.О., Галкін В.В., Жук В.М., Голов С.Ф., Канигін С. Л., Прозоров Ю.В. та ін.. Однак не зважаючи на це проблему розвитку аудиту в Україні до кінця не розкрито, вона є актуальною і потребує вивчення, що і слугує метою нашої статті.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що країни з досить високим рівнем розвитку аудиту – Канада, Великобританія, Ірландія, США – лише приймають до відома положення Міжнародних стандартів аудита. Аудитори ряду країн, у число яких входять Австралія, Бразилія, Індія й Голландія, використовують їх для розробки національних стандартів аудита. Країни, що не розробляють власні стандарти аудиту, такі, як Малайзія, Нігерія, Фіджі й інші, застосовують Міжнародні стандарти аудиту в якості національних. Україна також перейшла на використання Міжнародних стандартів аудиту в якості національних.

Відбувалася ця процедура у три етапи:

1. Прийняття рішення АПУ від 18.04.2003 р., в якому зазначалося про

прийняття Стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів в якості Національних стандартів аудиту з 1 січня 2004 року [1].

2. Прийняття рішення АПУ від 30.10.2003 р. про затвердження Національних нормативів аудиту України та Кодексу професійної етики аудиторів України від 18 грудня 1998 року №73 вважати таким, що втратило чинність з 1 січня 2004 року [2].

3. Керуючись Законом України "Про аудиторську діяльність" (від 22 квітня 1993 року № 3125-XII), Статутом Аудиторської палати України та рішенням Аудиторської палати України від 18.04.2003 № 122/2 "Про порядок застосування в Україні Стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів", прийнято рішення АПУ від 30.11.2006 р. про застосування Міжнародних стандартів аудиту видання 2006 року [3].

За вищевказаним рішенням Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики видання 2006 року є обов'язковими для застосування суб'єктами аудиторської діяльності в якості Національних стандартів аудиту, починаючи з 01 січня 2007 року.

Перехід до Міжнародних стандартів аудиту, на нашу думку, можна пов'язати з наступними причинами: перш за все ними користуються усі країни Євросоюзу до якого ми прагнемо вступити; по-друге, українським підприємствам, які зацікавлені в залученні іноземних інвестицій, необхідно представляти фінансові результати своєї діяльності відповідно до міжнародно-визнаних стандартів; по-третє, для підготовки фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів необхідне глибоке знання як українських, так і міжнародних принципів бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності.

Необхідно зазначити, що розробкою, впровадженням і просуванням міжнародних стандартів аудиту займається Міжнародна федерація бухгалтерів (МФБ) – це всесвітня організація бухгалтерів-професіоналів, заснована у 1977 році. Її мета – служіння інтересам суспільства, вдосконалення бухгалтерської професії на міжнародному рівні та розвиток сильної міжнародної економіки за допомогою впровадження та додержання високоякісних професійних стандартів, міжнародного зближення національних стандартів та висловлювання з питань, що викликають широкий суспільний інтерес, де професійні знання бухгалтерів найбільш вагомі [4].

МФБ складається зі 163 організацій-членів з усього світу і нараховує понад 2,5 мільйона професійних бухгалтерів-практиків, що працюють в промисловості, торгівлі, державному секторі та освіті.

Безпосередньо міжнародними стандартами аудиту займається Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (РМСАНВ). Структура стандартів виданих Радою з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості показана на рисунку 1.

Проведення аудиту за міжнародними стандартами дає можливість вітчизняним аудиторам покращити свої професійні навички та працевлаштуватися в аудиторські фірми міжнародного значення.

Також позитивним моментом розвитку аудиту в Україні необхідно

відмітити можливість отримання міжнародного сертифікату бухгалтера та аудитора.

Сертифікат професійної організації – унікальний інструмент, що підтверджує роботодавцеві, що його носій володіє:

1) достатніми знаннями. Підтвердженням необхідного рівня знань служить успішна здача незалежних екзаменів та наявність диплома про вищу спеціальну освіту.

2) досвідом роботи за фахом. Для отримання сертифіката необхідно підтвердити перед професійною організацією стаж роботи за фахом.

3) доброю репутацією. Додержання кодексу професійної етики – необхідна умова членства в професійній організації та отримання сертифіката. Недотримання кодексу не лише призводить до втрати сертифіката, а також і до інших дисциплінарних заходів.

4) Крім того, членство в професійній організації покладає на кожного члена зобов'язання постійно підвищувати власну кваліфікацію.

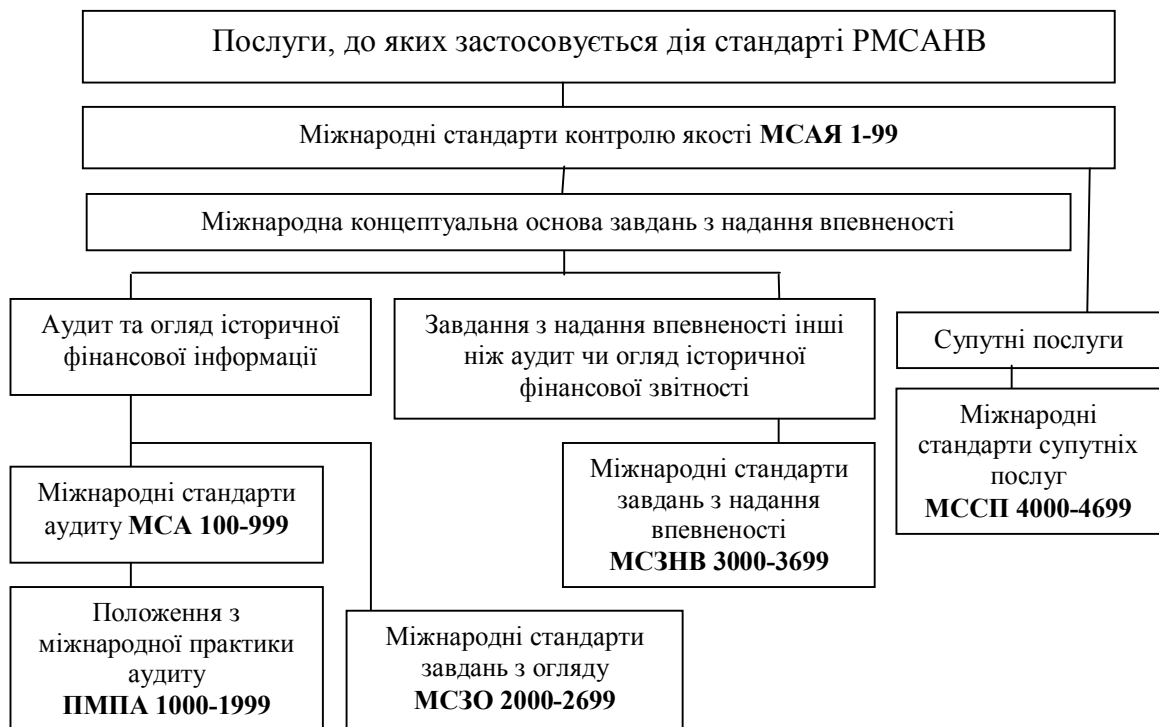

Рис. 1. Структура стандартів виданих РМСАНВ

Найавторитетніші національні програми сертифікації бухгалтерів - АССА (Великобританія), СРА (США), СГА (Канада) - вийшли за межі національних кордонів і здобули статус міжнародних. Такий статус присудив їм міжнародний ринок праці.

Щоб вибороти АССА, СРА або СГА необхідно не лише відмінно знати предмет, але й вільно володіти англійською мовою, адже іспити доведеться складати саме англійською. До того ж, участь в АССА, СРА або СГА доволі недешева справа. Так, наприклад, за кожен спробу скласти іспити СРА треба буде віддати в середньому 400 доларів США, а також сплатити вартість проїзду і проживання в США, – екзамени СРА не проводяться за межами США.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень.

Нещодавно директор Регіональної місії Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) в Україні, Молдові та Білорусі п. Ерл Гаст вручив сертифікати CAP та CPA членам Української асоціації сертифікованих бухгалтерів і аудиторів (УАСБА).

Починючи від 2001 року, коли за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) було засновано сертифікаційну програму для бухгалтерів, фінансових менеджерів, аудиторів CPA, тільки в Україні більше 8 000 фахівців брали участь у спеціалізованих тренінгах, а більше 10 000 – склали іспити. Зараз в Україні нараховується 2 300 фахівців з кваліфікацією CAP (перший сертифікаційний рівень програми) та 68 – з кваліфікацією CPA (другий сертифікаційний рівень).

Також ми вважаємо, що для ефективного економічного розвитку необхідним є запровадження в Україні Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Відповідно, критично важливим є професійний рівень фінансових менеджерів, бухгалтерів, аудиторів, їхні знання МСФЗ, а також вміння застосовувати знання на практиці.

Як наслідок, зростає кількість міжнародних аудиторських фірм в Україні, як і кількість зайнятого в них персоналу, розпочала свою діяльність на території нашої держави і „Велика четвірка” до складу якої входять такі компанії як McKinsey та Accenture, PricewaterhouseCoopers (PwC), KPMG та Ernst & Young, що призвело до збільшення конкуренції і тим самим до покращення якості роботи аудиторів.

Література:

1. Рішення АПУ від 18.04.2003 р.
2. Рішення АПУ від 30.10.2003 р.
3. Рішення АПУ від 30.11.2006 р.
4. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2006 року / Пер. з англ. мови О.В. Селезньов, О.Л. Ольховікова, О.В. Гик, Т.Ц. Шарашидзе, Л.И. Юрківська, С.О. Куліков. - К.: ТОВ "ІАМЦ АУ "СТАТУС", 2006. - 1152 с.